

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 19. februara 2016. godine
Br. ref.: RK892/16

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI126/15

Подносилац

Hajzer Aliu

**Ocena ustavnosti presude Rev-br. 106/2015
Vrhovnog suda Kosova od 6. maja 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnošilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Hajzer Aliu iz Srbice (u daljem tekstu: podnošilac) koga zastupa advokat g. Adem Vokshi iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnositelj zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova Rev-br. 106/2015 od 6. maja 2015. godine, koju je podnositelj primio 25. juna 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenom ustavnosti gore navedene presude Vrhovnog suda Kosova. Podnositelj zahteva smatra da su u postupcima pred redovnim sudovima povređeni članovi 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 46. [Zaštita imovine], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i član 6. i Protokol 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom суду Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. oktobra 2015. godine, podnositelj je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 5. novembra 2015. godine, odlukom GJR. KI126/15, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI126/15, predsednica je imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almira Rodrigues i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 24. novembra 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 26. januara 2016. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Neutvrđenog datuma 1983. godine, građevinsko zemljište koje je bilo evidentirano kao društveno vlasništvo Opštine Srbica dato je na korišćenje Radnoj organizaciji "Prvi maj" u cilju obavljanja delatnosti proizvodnje građevinskih blokova.
10. Pravni predstavnik Radne organizaciju "Prvi maj" (u daljem tekstu RO "Prvi maj") je u to vreme bio podnositelj zahteva.
11. RO "Prvi maj" je u skladu sa ranije izdatom građevinskom dozvolom izgradila pogon za proizvodnju građevinskih blokova na građevinskom zemljištu koje je bilo evidentirano kao društveno vlasništvo Opštine Srbica.

12. Neutvrđenog datuma, podnositac zahteva je bez građevinske dozvole izgradio stambeni objekat, kuću površine 133,80 m² na građevinskom zemljištu koje je dato na korišćenje RO "Prvi maj", a koje je bilo evidentirano kao društveno vlasništvo Opštine Srbica.
13. Neutvrđenog datuma 2009. godine, podnositac zahteva je poneo tužbu pred Opštinskim sudom u Srbici, kojom je tražio da se utvrdi da je održajem kao savestan držalač postao vlasnik katastarskih parcela na kojima je izgradio stambeni objekat, kuću površine 133,80 m².
14. Dana 24. juna 2010. godine, Opštinski sud u Srbici je presudom (C.br.195/2009) odbio u potpunosti kao neosnovanu tužbu podnosioca, obrazlažući da:

"... člana 29 Zakona o svojinsko-pravnim odnosima SFRJ, jasno se određuje da se pravo vlasništva ne može steći putem održaja nad društvenom imovinom."
15. U zakonom predviđenom roku podnositac je izjavio žalbu Apelacionom суду Kosova protiv presude (C. br. 195/2009) Opštinskog suda u Srbici.
16. Dana 2. septembra 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom (Ac.br.1824/2012) odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu (C. br. 195/2009) Opštinskog suda u Srbici od 24. juna 2010. godine.
17. U zakonom predviđenom roku podnositac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom суду Kosova protiv presude (Ac. br. 1824/2012) Apelacionog суда Kosova.
18. Dana 6. maja 2015. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom (Rev. br. 106/2015) odbio kao neosnovan zahtev za reviziju i potvrdio presudu (Ac. br. 1824/2012) Apelacionog суда Kosova sa detaljnim obrazloženjem.

Navodi podnosioca

19. Podnositac zahteva tvrdi da su gore navedenim presudama pred redovnim sudovima povređeni članovi 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 46. [Zaštita imovine], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, kao i član 6 i Protokol 1 EKLJP.
20. Podnositac u osnovi tvrdi da su redovni sudovi pogrešno primenili član 29. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (u daljem tekstu: ZOSPO) jer je "članom 16 Zakona o izmenama i dopunama Zakona o svojinsko – pravnim odnosima SFRJ obesnažena odredba člana 29 ovog zakona i to 1996. godine".
21. Podnositac zahteva navodi da je članom 16 Zakona o izmenama i dopunama Zakona o svojinsko – pravnim odnosima SFRJ ukinuta odredba koja zabranjuje sticanje prava svojine putem održaja (*usucapio*) na društvenoj imovini.

22. Dalje, podnositac navodi da je prema članu 21. ZOSPO postojala mogućnost sticanja svojine „građenjem na tuđem zemljištu“, a s obzirom da je član 29. ZOSPO ukinut onda postoji mogućnost sticanja svojine i na društvenom zemljištu.
23. Podnositac kao pravni osnov za priznavanje prava svojine navodi i član 22. ZOSPO koji predviđa sledeće „... Osoba koja svojim materijalom, ličnim radom izgradi nešto novo, stiče pravo vlasništva nad tom stvari. Pravo vlasništva nad novom stvari pripada vlasniku materijala, kome je ovu stvar, na osnovu pravnih radnji, napravilo drugo lice...“.
24. Podnositac traži da Sud njegov zahtev proglaši prihvatljivim i utvrdi sledeće:

“Da konstatiše da je bilo povrede člana 46 (Zaštita imovine) Ustava Republike Kosova u vezi sa članom 1 (Imovinsko pravo) Protokola 1, Evropske konvencije za ljudska prava.

Bilo je povreda člana 31, Ustava (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) u vezi sa članom 6, Evropske konvencije za prava čoveka (pravo na regularan postupak).

Da proglaši nevažećom presudu Vrhovnog suda Kosova u Prištini, Rev-br. 106/2015, od 06.05.2015. godine, i rešenje Apelacionog suda Kosova u Prištini, Ac.br. 1824/2012, od 02. septembra 2014. godine, kao i presudu Opštinskog suda u Srbici, C.br. 195/2009, od 24.06.2010. godine“

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Sud mora da ispita da li je podnositac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom o radu.
26. Sud, takođe, mora da ispita i član 48. Zakona, koji predviđa:

“Podnositac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositac želi da ospori.“

27. Štaviše, Sud podseća na pravilo 36 (2) (b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

„(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

...

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

28. Sud primećuje, da se svi navodi podnosioca u osnovi svode na pogrešnu primenu član 29. ZOSPO, te da je usled takve pogrešne primene i tumačenja zakona došlo do povrede članova 31. 46. 53. i 54. Ustava, kao i član 6. i protokol 1. EKLJP.
29. Dalje, Sud primećuje da je podnositac ove iste tvrdnje izneo i u postupku po zahtevu za reviziju pred Vrhovnim sudom Kosova. Vrhovni sud Kosova je

presudom (Rev. br. 106/2015) od 6. maja 2015. godine detaljno obrazložio način na koji je sud primenio procesno i materijalno pravo:

“... Tužilac je izjavio da spornu nepokretnost koristi od 1983. godine, međutim do promene zakona (ZOSPO) 1996. godine, pravo vlasništva nije mogao da stekne putem održaja, a od 1996. godine do vremena podnošenja tužbe nije prošlo vreme koje je predviđeno i nisu ispunjeni predviđeni zakonski uslovi za sticanje vlasništva i prava korišćenja sporne nepokretnosti, s toga i navod da je materijalno pravo sprovedeno na pogrešan način, Vrhovni sud je ocenio kao neosnovan“.

30. Podnositelj u suštini predmeta osporava način na koji je primenjeno procesno i materijalno pravo, a koje su obrazložili redovni sudovi u tri instance. Ovaj zaključak je postignut od strane redovnih sudova, nakon detaljnog pregleda svih argumenata koje je podnositelj predstavio i pri tome sve tri instance ističu da:

“... U konkretnoj situaciji, tužilac je od početka bio svestan da gradi na tuđem zemljištu, koje je društveno vlasništvo, tako da se ne može smatrati da je isti to uradio kao savestan držalac“ (bona fides).

31. Podnosiocu je pružena prilika da u raznim fazama tog postupka predoči argumente i dokaze koje je smatrao relevantnim za svoj slučaj. Istovremeno je imao mogućnost da delotvorno ospori argumente i dokaze koje je predočila suprotna strana i ospori tumačenje zakona, kao pogrešno protumačeno, pred Opštinskim sudom, Apelacionim sudom i Vrhovnim sudom Kosova u redovnom sudskom postupku.
32. Sud smatra da su svi argumenti podnosioca koji su bili relevantni za rešenje spora, propisno saslušani i da su ih sudovi valjano ispitivali, da su materijalni i pravni razlozi za odluku koju on osporava podrobno izloženi i da je, shodno svemu iznetom, postupak pred redovnim sudovima, u celini gledano, bio pravičan.
33. Sud ponavlja da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna zakonska pravila (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, Presuda od 21. januara 1999. godine, vidi i slučaj: br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
34. Iako podnositelj zahteva tvrdi da su njegova prava povređena pogrešnim utvrđivanjem činjenica i pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova, podnositelj nije pokazao kako su navedene odluke povredile njegova ustavna prava.
35. Sud, nakon razmatranja postupka u celini, nije utvrdio da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/ 06 od 30. juna 2009. godine).

36. Sud smatra da uslovi prihvatljivosti nisu ispunjeni. Podnositac nije uspeo da predstavi i potkrepi tvrdnje da su mu osporenom odlukom povređena ustavna prava i slobode.
37. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na Ustavnim osnovama i treba da se proglašiti kao neprihvatljiv, u skladu sa pravilom 36 (2) (b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

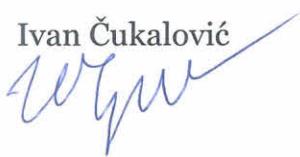
Ustavni sud, u skladu sa članom 113. stavom 7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 26. januara 2016. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4 Zakona;
- IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

